

2022

Dekker

JAAROVERZICHT 2022

**Meer ruimte
voor Maaswater** P6

Natuur voelt zich thuis P18

**Schone energie
uit zandwingebied** P28

**Genieten in de
Hetersche Waarden** P42

Dekker

GRONDSTOF VOOR ONTWIKKELING

Beste lezer,

Graag nemen we u in dit boekje mee langs projecten waaraan we in 2022 werkten, gebieden die we hebben achtergelaten en onderwerpen waarvoor we ons graag sterk maken. Want met de winning van bouwgrondstoffen als motor, proberen we veel moois te doen. Van hoogwaterveiligheid tot gevarieerde natuur, en van windenergie tot drijvende zonneparken. Laat ons gerust uw mening weten.

Veel leesplezier!

Dekker Groep

6 Ruimte voor Maas
en das in Kampergeul

42 Feest in de
Hetersche Waarden

16 Ecorunner
's werelds zuinigste

28 De windmolens draaien in
Zaarderheiken

50 Over mensen
en meerwaarde

INHOUD

Ruimte voor de Maas	6
Een proeftuin voor hoogwaterveiligheid	8
Zó zie je toe op kwel	10
Nestkast voor de dwergvleermuis	12
De heemtuin groeit en bloeit	14
Ecorunner 's werelds zuinigste	16
Vogels ontdekken de Honswijkerplas	18
De natuur neemt het over	20
Watermodel van de Oostplas	22
Zorgeloze zomerpret	24
Heteren fotografeert	26
De windmolens draaien	28
Eetbare corsowagen	30
Stroom voor de Willemspolder	32
Zandwinnen met 80% minder CO ₂	34
Waaloversteek herdacht	36
Schoon rijden en tanken	38
Wandelen op het Uchtapad	40
Prettig pachtersgesprek	41
Feest in de Hetersche Waarden	42
Opvang voor egel, kraai en cavia	44
Mooi jaar voor shorttracktalent	46
Erkenning voor Bomhofsplas	48
Mensen maken de meerwaarde	50

Dit is een uitgave van
Dekker Groep
Waalbandijk 1
4053 JB IJzendoorn
dekkergroep.nl

Fotografie
24H2 Challenge
Daan van Alst

Dick Heenck
Fruitcorso Tiel
Gedo van der Zee
Gemeente Tiel
Goedele Monnens
Hans Barten
(Gouverneurspolder)
Marianna van den Broek
Neeke Smit

Pontoongroep '40-'45
René Verhoeven
Renske van den Berg
Suzanna Kolenbrander
Triggerfilm
Vincent Schoutsen
Walter Jaegermann
Wim Piels
Windunie

Tekst en redactie
Renske van den Berg
Marianna van den Broek

Vormgeving
NDOC.nl

Druk
VG Print

Oplage
400 exemplaren
en als digitale uitgave

© Dekkergroep dec 2022

Woonplek voor de das en langer droge voeten langs de Maas

Tussen Well en Aijen in de gemeente Bergen krijgt Rivierverruiming Maaspark Well steeds meer vorm in het Maasdal. Er komt een hoogwatergeul, een uitbreiding van recreatief vaarwater én nieuwe natuur.

De hoogwatergeul en de uitbreiding van recreatievaarwater verlagen in natte perioden de hoogwaterstand in het Maasdal. Dat geldt vanaf Venlo stroomafwaarts, maar het effect is het grootst bij Well en Aijen zelf: een verlaging van ongeveer 26 centimeter.

In het 281 hectare grote projectgebied komt langs de nieuwe hoogwatergeul nieuwe, vooral riviergebonden natuur. In het te vergraven gebied heeft de das een grote burcht. Voor de das komt er daarom een nieuwe kunstburcht met rondom een nieuw aangelegd foerageergebied.

Schiereiland

In 2022 hielpen onze zandzuiger Emmy en onze zandklasseerinstallatie Yvonne mee met het realiseren van de hoogwatergeul en het tegelijkertijd aanleggen van het schiereiland waar de dassenfamilie komt te wonen.

Voor het maken van het schiereiland pasten we de Yvonne een beetje aan. Zand winnen en het opspuiten van het schiereiland met fijn zand gingen samen in één moeite door, wat veel energie bespaarde.

Kampergeul BV is een samenwerking tussen Teunesen, Niba, Van Nieuwpoort en Dekker Groep. «

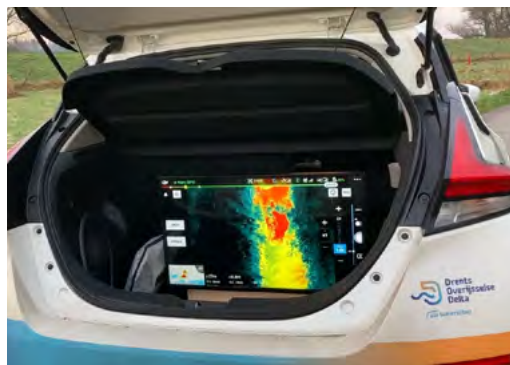
Willemspolder proeftuin voor vernieuwing hoogwaterveiligheid

De Willemspolder bij de Dekker Groep is al jaren een veldlaboratorium voor het testen en onderzoeken van slimme maatregelen rond hoogwaterveiligheid. In januari testten Waterschap Rivierenland en Deltares bijvoorbeeld of een computer samen met dronecamera's dijken kan leren bewaken.

Zo'n systeem moet dan 'zandmeevoerende wellen' leren herkennen. Die ontstaan als kwelwater zand meevoert vanonder de dijk naar het gebied erachter. Dat is het begin van 'piping'. En als je de onderdijkse stroompjes van 'piping' hun gang laat gaan, kunnen dijken verzakken of zelfs doorbreken.

Voor een dijkwacht kost het opsporen van zandmeevoerende wellen veel inspectietijd. Wat als de drone nou beelden maakt, met een gewone camera en warmtecamera, waar een deskundige computer mee uit de voeten kan? Kan zo'n systeem zwakheden opsporen?

De onderzoekers werken nu verder aan een computeralgoritme om zulke beelden

te analyseren. Maar zo kwamen er al meer hoogwaterveiligheid-innovaties uit de Willemspolder, legt dijkbeheerder Wim Cornelisse van Waterschap Rivierenland uit.

Hoogwatersituatie nabootsen

"In de Willemspolder kan je op een veilige manier aspecten van hoogwaterveiligheid en kwel onderzoeken. De polder ligt achter een stevige zomerkade waar bij toenemende waterstanden al vlot water tegenaan staat. Sloten achter de dijk kan je leegpompen, zodat je het verval groter maakt. Zo kan je bij een relatief lage waterstand al hoogwater simuleren en wellen opwekken."

Landelijk toegepast

"We hebben hier twee belangrijke maatregelen uitgetest die nu bij de grote winterdijken worden toegepast. Het verticaal zanddicht geotextiel (vzg) dat water doorlaat, maar fijne zandeeltjes tegenhoudt als ze dreigen mee te spoelen. En de grof zand barrière (gzb), waarbij een sleuf met grof zand als een soort filter water kan doorlaten, maar het fijnzand kan tegenhouden."

Minder ruimtebeslag

De komende jaren wordt in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) in Nederland ruim 1.100 km aan dijken versterkt, die veelal kwetsbaar zijn voor piping. Vzg en gzb stoppen

het ontstaan van piping en voorkomen dat een dijkversterking onacceptabel veel ruimte in beslag neemt.

Dekker Groep stelt het waterschap en Deltares graag kosteloos in de gelegenheid om hun onderzoeken voor de hoogwaterveiligheid te doen. Waar mogelijk willen we in onze projecten bijdragen aan oplossingen voor de maatschappelijke opgaven voor de toekomst. «

Kijkje nemen?
Bekijk de video

Scan de QR of klik hier

Zó doe je dat: toezicht op droge voeten tijdens zandwinnen

Onze winning uit de Honswijkerplas langs de Lek bij Tull en 't Waal heeft een populair recreatiegebied opgeleverd, en een prachtig natuurgebied in ontwikkeling. Hoe bewaak je tijdens zulke grote ingrepen dat men binnendijs de voeten droog houdt?

De Honswijkerplas ontstond door de winning van 2,8 miljoen kuub zand en 250.000 kuub klei voor beton en keramiek voor huizen, en zand voor wegen. Dat weegt allemaal nogal wat. Wat als zo'n nieuwe plas leidt tot meer kwelwater achter de dijk?

De zogenaamde 'Expertcommissie Kwel' hield van begin tot eind toezicht. Vijf jaar na de laatste ontgroning zit de taak erop. Voorzitter Johan de Jong, oud-burgemeester van Montfoort: "We zijn gerustgesteld, we hebben geen kwel meer gezien. Het is een mooi gebied geworden waar op zonnige dagen veel mensen van het strand en water genieten."

Metten is weten

Het waterschap gaf een vergunning aan Dekker Groep. Samen wilden ze wateroverlast voorkomen. In de vergunning staat daarom dat eventuele kwelvorming moet worden voorkomen en een expertcommissie erop toe ziet. "Dekker heeft de dijk verzwaard met klei en een meetnet van peilbuizen aangelegd. Zo kon de commissie de kwelwatersituatie goed in de gaten houden", aldus De Jong.

Een onafhankelijke voorzitter is een must: "Als er onverhoopt wateroverlast of schade ontstaat, is de commissie ook een podium om geschillen af te handelen en een oplossing te zoeken tussen de partijen."

Op zonnige dagen maken zo'n 2000 recreanten gebruik van het zandstrand. Het strand en de zonne- en speelweides zijn gefinancierd uit de delfstoffenwinning.
Foto: Goedeke Monnens

Tijdens het ontgronden werd inderdaad bij één stukje binnendijs gebied de bodem alsmaar nat. "Dat is toen verholpen door op die plek een extra laag klei op de dijk aan te brengen."

Voorbeeldcasus

De Jong vond het een leuke taak. "De ontgroning was een unieke ingreep in het

uiterwaardenlandschap, en bestuurlijk ook een voorbeeldcasus hoe je op zoiets toeziet. Je zit met partijen aan tafel die samen iets goeds willen bereiken. Namelijk zand voor huizen en infrastructuur. Maar je wilt ook de garantie dat het wel veilig gebeurt en zonder overlast. Het was prettig werken met de partijen. «

Vijf keer zoveel nestplekjes voor de ruige dwergvleermuis

Ze vliegt vanuit Oost Polen en de Baltische landen naar mannetjes die op haar wachten in Nederland: het ruige dwergvleermuisvrouwkje. De Willemspolder in IJzendoorn is voor de beschermde soort een vast stekje om te paren, en dat moet zo blijven.

Na het paren en overwinteren gaan de vrouwtjes met een deel van de mannetjes weer retour. Een nestje dat in trek is, in een boomholte, ligt in het gebied waar later een veel uitbundiger natuurgebied wordt ingericht, maar waar we eerst nog zand gaan winnen.

Voor liefde die zo sterk is als die van de ruige dwergvleermuis, bouwen we graag voldoende

alternatieve nestkastjes. Ecologisch adviseurs van bureau Viridis hingen er in april vijf voor ons op, plus kasten voor de bosuil en de steenuil die we ook graag een handje helpen. Ook plaatsten we vijf eendenkorven in de Willemspolder. Die beschermen broedende eenden beter tegen roofdieren en slecht weer.

Even zoeken, nieuw huisje

Adviseur Ewoud van der Ploeg hoopt dat de bosuil binnen enkele jaren een kast in gebruik neemt, en verwacht dat de ruige dwergvleermuis zich al eerder opnieuw zal laten zien, want het landschap is geknipt voor ze. “Ze moeten soms eventjes zoeken maar zijn erg flexibel en de kasten zijn bewezen effectief.”

Verrijking

Van der Ploeg verwacht een flinke verrijking van de natuur in de Willemspolder na inrichting door Dekker Groep. “Nu is het vooral intensief beheerd grasland en bos met niet veel soorten. Straks keert een rijk karakteristiek rivierenlandschap terug met hardhoutoobos en vochtig grasland met veel soorten kruiden. Dat juich ik als ecooloog toe.” «

Bureau Viridis plaatste nestkasten voor vleermuizen, bosuil en steenuil

Explosieve groei soorten in heemtuin IJzendoorn

De soortenrijkdom in de heemtuin bij Dekker Groep in IJzendoorn is in 2021 explosief toegenomen, tot maar liefst 83 verschillende plantensoorten. Het verslag over 2020 vermeldde nog 35 soorten.

“Een waanzinnig mooie populatie”, vindt natuurtechnisch adviseur heemprojecten Bram van Schaffelaar. Hij is van de Koninklijke Ginkel Groep die de heemtuin monitort en ons adviseert.

‘Dit is een voorbeeldproject’

“Dit is echt een voorbeeldproject.” Droge zomers, gevolgd door een natte zomer in 2021, gaven kruiden de ruimte omdat grassen tijdelijk achteruit gingen. Bram zag de Beemdkroon, de Grote tijm, de Kleine pimpernel en de Wondklaver van de rode lijst. En helemaal bijzonder: wéér liet de zeer zeldzame en wettelijk beschermde Kartuizer Anjer zich zien.

Putterzwermen en bijengangetjes

Terreinbeheerder René van Koolwijk werkt

32 jaar bij Dekker en maakte alle 10 de groeiseizoenen mee sinds de heemtuin in 2012 werd aangelegd. “Dan bloeit dit en dan weer dat. Het is een mooi stuk dynamische natuur geworden dat steeds verandert. Langs de paden zie je nu gangetjes die de wilde bijen graven, en in de herfst zie je hele zwermen putters, die op het zaad afkomen.”

René maait strategisch, volgens de adviezen van Ginkel Groep. “Dus niet met machine die de grond dicht trillen. Ik maai nu zo dat insecten zo lang mogelijk baat hebben bij bloeiende bloemen die elkaar opvolgen. En sla afwisselend stukjes over, zodat insecten ertussen kunnen overwinteren.” «

René en Bram spotten de kolibrievlinder op het zeepkruid tijdens de monitoring

Scan de QR of klik hier

Ecorunner zuinigste stadsauto ter wereld

De Ecorunner heeft in 2022 bewezen de zuinigste stadsauto ter wereld van dat jaar te zijn. De kleine waterstofauto won vrijdag 3 juni de Shell Eco Marathon 2022 in de Urban Concept klasse. De auto haalde een verbruiksefficiëntie van omgerekend 5407 kilometer per kilo waterstof.

De Ecorunner XII is een superzuinige stadsauto op waterstof, naar design en realisatie van studenten van de TU Delft. De ontwikkeling van de auto wordt mogelijk gemaakt door partners, waaronder Dekker Groep als 'Silver Partner'.

Het voorgaande academische jaar reed model XI tijdens een nationale 'Hydrogen Efficiency Challenge' al met een zuinigheid van 3396 km/kg. Qua afgelegde afstand reed dat model een wereldrecord, door 1200 kilometer af te leggen, met slechts 350 gram waterstof als brandstof.

Een zuinigheidsrace wordt gereden met een zo licht mogelijke tank en de lichtst mogelijke coureur. Bij een lange afstandsrace wordt de auto juist uitgerust met een wat grotere tank en meerdere coureurs.

Elektromotoren die draaien op duurzaam opgewekte waterstof, stoten alleen water uit. Waterstof als brandstof is daarom een van de alternatieven voor de toekomst. We volgen de ontwikkelingen op de voet, met het oog op verduurzaming van onze schepen en betonmixwagens. Behalve in elektrische auto's rijden meerdere Dekker-medewerkers ook al in waterstofauto's. «

Onze directeur Landschaps-ontwikkeling rijdt al twee jaar op waterstof

Scan de QR of klik hier

‘Zoveel vogels, zoveel soorten: we staan perplex’

‘We vinden hier bizarre aantallen vogels en zeldzame vogelsoorten voor een relatief klein gebied.’ Dat zeggen de vogelaars Herman Bouman en Ben de Kruijff over het natuurgebied in wording bij de Honswijkerplas.

Zij struinen met grote regelmaat door het natuurgebied dat Dekker Groep aanlegt langs de Lek bij Tull en 't Waal. “We staan er perplex van”, zegt De Kruijff.

230 soorten

De vogelaars doen waarnemingen en ringen vogels voor het Vogeltrekstation, waarvoor Bouman, ook ecooloog van beroep, een vergunning kreeg: “Het eerste jaar, in 2020, ringden we ongeveer 2100 unieke vogels, van zo’n 53 verschillende soorten. Het jaar erop ringden we er nóg ongeveer 1400. Met de doortrekkers erbij zijn er in het gebied nu ongeveer 230 verschillende soorten vastgesteld. Het is voor doortrekkers ook een plek van belang.”

Rietvogels en moerasvogels

Tussen 2006 en 2015 zijn in de Honswijkerwaard grondstoffen gewonnen. Na de ontgronding is de Honswijkerplas ontstaan. Aan de noordkant is een recreatieplas aangelegd met zandstranden en aan de zuidkant wordt het natuurgedeelte ingericht. Op de kades en oevers wisselen nu

riet, poelen, meidoornen, moeras, en straks ook flauwe oevers, elkaar af.

Cetti's Zanger

De Kruijff: “Door het ontstaan van de Honswijkerplas zijn er andere soorten vogels naar het gebied getrokken. Soorten die meer in het riet of moerasgebied voorkomen.”

Bijvoorbeeld de Cetti's zanger, die vanuit Zuid-Europa Nederland heeft bereikt. Sinds de eerste waarneming in 2016 is deze soort toegenomen: “We hebben er veel geringd. Maar ook hebben we inmiddels 41 individuele ijsvogels, een jonge havik en verschillende sperwers geringd.”

De vogelaars hopen dat er een gebied ontstaat, waar de roerdomp, grote karekiet en misschien zelfs de woudaap zich thuisvoelen. Naast vogels zijn er ook al veel andere mooie soorten gesignaleerd, zoals de wezel, bunzing, de vos en de bever.

Excursie

Bouman en De Kruijff vertelden hun vogelavonturen tijdens een excursie voor de klankbordgroep uit de omgeving van Tull en 't Waal. «

Al 4300 soorten in de Afferdense en Deestse Waarden

De Afferdense en Deestse Waarden vormen anno 2022 één van de plekken in Nederland waar de biodiversiteit het snelste toeneemt. Inmiddels zijn er al minstens 4300 soorten geteld.

Dat leerden we van boswachter Thijmen van Heerde van Staatsbosbeheer, tijdens een excursie met de gebiedsinrichters bij Dekker Groep, team Landschapsontwikkeling.

In het gebied hebben we zand gewonnen. Nu ligt er de langste meestromende geul van Nederland, 4,5 kilometer, voor hoogwaterveiligheid en voor de natuur. Vissen, vogels en planten die stromend ondiep water in hun omgeving nodig hebben, vonden er weer een fijn plekje met oevers die soms overstromen.

Thuis voelen

Thijmen legde uit hoe de natuur zich sinds de aanleg ontwikkelde, en wees ons op

succesfactoren om als gebiedsontwikkelaars de natuur nóg beter te helpen bij het maken van een inrichting. Waar schrale riviergrond af en toe overstroomt, waar flauwe en steilere stukjes oever of bosjes en open gebied elkaar afwisselen, daar voelen ook meer soorten zich thuis, vertelt hij.

Beversporen

We zagen de lepelaar, sporen van de bever, ijsvogels en een keur aan planten en kruiden. De visdief was al duikend en buiteland in het ondiepe water op visjes aan het jagen.

Het gebied is vrij toegankelijk voor wandelaars, er zijn geen wandelpaden, maar je kun er wel heerlijk struinen. Wel zorgen dat je de natuur niet verstoort natuurlijk. «

Ter illustratie: een drijvend eiland
(eiland en foto van Biomatrix)

Anne bij de Oostplas
in de Willemspolder

Een Bio-hut met voedsel en schuilplaats voor jonge visjes onder een
zonnepark, kan gevarieerd waterleven vooruit helpen (Ecocean)

Kansen voor meer natuur met drijvende structuren op zandwinplassen

Drijvende zonneparken, die uitkomst bieden in de grote vraag naar ruimte voor duurzame energie, hebben geen nadelig effect op de waterecologie in een zandwinplas. De combinatie met drijvende natuureilandjes en bio-hutten biedt zelfs kansen voor méér natuurleven in een zandwinplas.

Dat blijkt uit onderzoek van biologe Anne Beune. Zij studeerde bij Dekker Groep af met onderzoek naar de vraag hoe drijvende zonnepanelen kunnen bijdragen aan het waterleven in zandwinplassen.

Op verschillende van onze zandwinplassen komen zonnepanelen. Op de Bomhofspas bij Zwolle liggen ze al en ze komen ook op de Oostplas in de Willemspolder in IJzendoorn.

Een zandwinplas simuleren in een model

Wat gebeurt er na verloop van tijd met temperatuur, concentraties nutriënten of met de kansen voor de wind om het water te mengen, als je aan je plas oppervlakte zonnepark, drijvend eiland en bio-hut toevoegt? Anne simuleerde dat met een model en rekende het door. Zij verzamelde daarvoor data over de Oostplas: wateroppervlak, diepte, gemiddelde neerslag,

windstrijklengte, sedimentsamenstelling, nutriëntenconcentraties en watertemperatuur. Die gegevens stopte ze in het rekenmodel voor watermanagers PCLake+.

Meer oppervlak en oeverrand

In watersamenstelling geven scenario's mét of zonder zonnepanelen maar kleine verschillen, wat in de milieu-effectrapportage ook al was geconcludeerd. Met drijvende vegetatie-eilandjes erbij ziet het er interessant uit. In de diepere waterlaag nemen nutriënten af. Chlorofyl-A, een bio-indicator voor waterplanten, ontwikkelt zich positief.

In de betekenis van een zandwinplas als habitat voor natuur, kunnen drijvende structuren een behoorlijk verschil maken. Die habitat wordt groter en diverser door zonnepanelen, drijvende vegetatie en bio-hutten. Dat biedt kansen voor meer soorten en aantallen, verwacht Beune op basis van bestaande waarnemingen.

Dieren en drijvende zonneparken

Mosselen kleven zich vast aan drijvende

zonneparken en vogels zitten erop. Jonge visjes schuilen en voeden zich in bio-hutten van gaas met daarin substraat onder water, zoals in Zwolle onder het zonnepark.

Drijvende groeneilanden langs de randen van een drijvend zonnepark bieden meer natuuroppervlakte voor broedende vogels en insecten. Ook vergroten ze de hoeveelheid 'oeverzone', die in zandwinplassen nou precies de zone blijkt waar het aanwezige natuurleven graag zit. Drijvend groen maskeert bovendien de aanblik van de zonnepanelen zodat de voorbijganger de natuur beleeft.

Meer onderzoek, meer inzicht

Praktijkmetingen zouden modelberekeningen verbeteren, oppert Anne. Worden drijvende eilandjes op termijn nutriëntenbron door afstervend biomassa? Zitten vogels liever daar, of op zonnepanelen? Met een draaiknop 'drijvend zonnepark' ingebouwd in het model PCLake+, is vooraf beter zicht op effecten te krijgen, suggereert Anne tot slot. «

Ontspannen zomerpret in gespannen tijden

Een groep gevluchte Oekraïense kinderen heeft in de zomer twee dagen per week met familieleden vakantie kunnen vieren in onze Willemspolder in IJzendoorn.

De kinderen en hun verzorgers komen uit de groep van de ongeveer 180 vluchtelingen die sinds het uitbreken van de oorlog in de Betuwe worden opgevangen via de Hervormde Gemeente. De stichting Be-Well, zelf al langer te gast in de Willemspolder met activiteitenmiddagen voor jongeren door vrijwilligers, bracht hen met ons in contact.

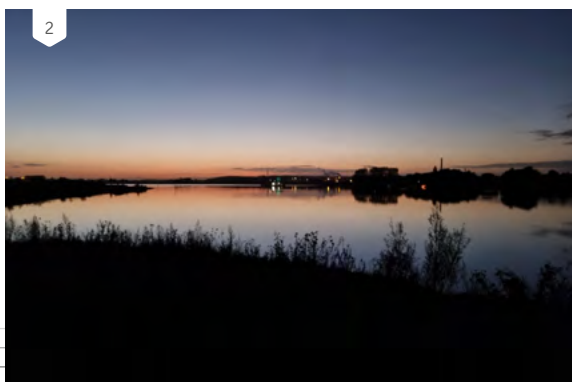
Met een ballenlijn en een veilige afzetting voor wie niet kon zwemmen, konden veel kinderen in gespannen tijden toch ook ontspannen zomerpret beleven.

“Het was leuk, we vergaten de tijd”, zeiden vakantievierders. “Heerlijk ontspannen, fijn voor de kinderen en ons allemaal, dit zullen we nooit vergeten.” «

Fotowedstrijd

De Hetersche Waarden door de ogen van Heterenaren: dit zijn de winnaars van de fotowedstrijd die we organiseerden samen met de Fotoclub Heteren.

Boven de 18:
Mariska Beekhuizen-Van Ginkel (1)
Tania Perneel (4)
Dede Permadi (6)

Onder de 18:
Kyran Lammers, 12 jaar (2)
Daan van Alst, 7 jaar (3)
Fayen van Alst, 9 jaar (5)

Windenergie en nieuwe ecologische verbindingen

In gebiedsontwikkeling Zaarderheiken nabij Greenport Venlo, zijn afgelopen jaar drie windmolens gebouwd die stroom leveren voor 9.000 huishoudens.

De windmolens zijn onderdeel van een mooie gebiedstransformatie in de oksel van het snelwegenknooppunt Zaarderheiken: een wat eenzijdig droog productiebos verandert in een gebied met windenergie, een inmiddels weer meanderende Everlose Beek én een goede inpassing voor een motorcrossterrein aan de rand naast de snelweg.

Onderdeel windpark

Windunie heeft vanaf het voorjaar aan de drie windmolens gebouwd, als onderdeel van Windpark Greenport Venlo met in totaal acht windmolens. In de zomer waren ze klaar en in september draaiden

al zeven van de acht molens. De inregelperiode is eind 2022 definitief afgerond. Hecker, onze partner in de zandwinning, heeft in 2021 het grondwerk al verricht.

Verbindingszone

De laatste hand wordt gelegd aan het afwerken en inplanten van een strook langs de spoorlijn, die wordt teruggegeven aan de natuur en die zo een ecologische verbinding vormt met andere natuurgebieden. In het gebied noordwaarts van de windmolens wordt de komende jaren nog zand gewonnen. «

Eetbare corsowagen smaakt naar meer

Voor het 60e Fruitcorso op 17 september 2022 in Tiel heeft de jeugdcorsogroep van Kerk-Avezaath een duurzame 'eetbare corsowagen' gebouwd, die smaakt naar meer.

Het duurzame ontwerp leverde de Teun Luijendijk innovatieprijs voor de jeugdwagens op en veel belangstelling van andere corsobouwers, om ook met meer duurzaamheid aan de slag te gaan.

Technasiumleerlingen bedachten de lijm op basis van gelatine en zetmeel die bisonkit verving. Het stalen frame is tot een minimum beperkt en deels vervangen door hout. Piepschuim maakte plaats voor karton, stro en wol. De wagen werd elektrisch voortbewogen. Na afloop van het corso aten biologische meelwormen hun buikjes rond aan het fruit van de wagen. De meelwormen zelf zijn voer voor vogels, kippen en egels.

Dekker Groep en de Rabobank steunden en sponsorden de duurzame bouw. «

Dekker legt 3 kilometer stroomkabel aan voor duurzame winning

Voor nieuwe grootverbruikers is het tegenwoordig dringen om een plek te bemachtigen op het Nederlandse stroomnetwerk. De energietransitie stelt netwerkbeheerders voor enorme uitdagingen. Ook onze aanvraag voor de Willemspolder bleek flink puzzelen met netbeheerder Liander.

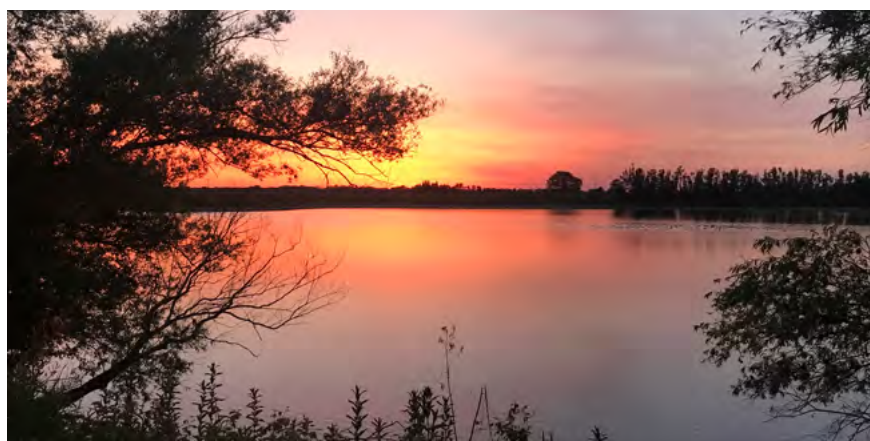
Onze installatie Emmy Yvonne gaat de komende jaren zand winnen in de Willemspolder. Daarvoor zette het bevoegd gezag in september de seinen op groen. Ons is er veel aan gelegen dat dat op groene stroom gebeurt. Vandaar dat we hebben gekozen voor de vroegst beschikbare stroomaansluiting aan de Ooisestraat in Echteld. Ook al betekent dit dat we daarvoor voor eigen rekening 3 kilometer kabel aanleggen.

Waar aansluiten?

De bestaande netwerkaansluiting van de steenfabriek in de Willemspolder kan in 2023 maar de helft van het benodigde vermogen leveren: een netverzwaring is niet vóór 2025 gepland. Misschien kon de nieuwe aansluiting voor het drijvend zonnepark in de Willemspolder behalve voor levering ook voor afname fungeren? Maar helaas, die komt pas later in 2023 beschikbaar. Als derde optie bekeken we het transformatorstation aan de Spijkersestraat in IJzendoorn, bij Fruitbedrijf Van Westreenen. Hier bleek de gewenste capaciteit niet beschikbaar.

Gevonden!

Gelukkig was die er wel in een transformatorstation bij de Ooisestraat in Echteld. Dekker legt daarom op eigen initiatief en kosten een stroomkabel vanaf dit punt naar de Willemspolder. Als alles goed gaat kunnen we zo begin 2023 starten met het elektrisch winnen en klasseren van bouwgrondstoffen in Willemspolder fase 1. «

Even stilstaan bij de toekomst: zijn we nog op koers?

Wat zijn onze ambities op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en liggen we mooi op koers?

Dat houden we uitgebreid en nauwgezet bij in jaarlijkse MVO-rapportages. De MVO-update over 2021 kwam in september uit, en we halen graag het hoogtepunt van 2021 nog maar eens aan. Toen behaalden we een enorme mijlpaal in onze ambities.

80% minder uitstoot van CO₂

2021 was het jaar waarin we 80% reductie van onze CO₂ uitstoot bereikten. Dat hadden we ons in 2013 ten doel gesteld en daar hebben we sindsdien gestaag naartoe gewerkt.

Eén voor één maakten we grote wininstallaties energiezuiniger, en bouwden we ze om zodat ze zand winnen op stroom in plaats van diesel. Dat scheelt al met al miljoenen liters diesel per jaar. Toen uiteindelijk in 2021 de grootste installatie, de Rotterdam 55 bij de zandwinning in Geertjesgolf aan het stroomnetwerk ging, was onze 80% reductie-ambitie waargemaakt. Een enorme verdienste van onze mensen die dit voor elkaar kregen, tussen de coronamaatregelen door.

Verduurzaming en de energietransitie is overigens maar een enkel aspect van onze MVO-ambities. Lees meer in onze MVO-Update 2021.

Lees meer in onze
MVO-Update 2021

Scan de QR of klik hier

De Rotterdam 55 ging van
miljoenen liters diesel over
op groene stroom

Indrukwekkende herdenking Betuwse verzetsheld

In de Betuwe is 17 september de reddingsoperatie van 16 Britse parachutisten herdacht, met de re-enactment van hun ontsnapping in een roeiboot over de Waal vanuit de Willemspolder bij IJzendoorn.

Verzetsheld Johannes van Zanten uit Kesteren redde de vliegers, nadat hun vliegtuig op 18 september 1944 in brand werd geschoten en zij met hun parachutes neerkwamen bij Opheusden. Johannes van Zanten bracht hen met hulp van zijn verzetsgroep onder in boerderij de Hazenhof in Kesteren. Drie dagen later begeleidden Van Zanten en zijn groep de vliegeniers naar IJzendoorn om hen daar vanaf

het terrein van de steenfabriek met een roeiboot de Waal over te zetten naar bevrijd gebied.

Ontsnappingstocht met oversteek

De crash en de redding zijn samen met nieuwe generaties herdacht in Opheusden, Kesteren en IJzendoorn. Kinderen van omliggende scholen, en van de Be-Well-groep die altijd in de Willemspolder bij elkaar komt, herdachten

de crash en liepen een herdenkingstocht mee met de re-enacters van Pontoongroep '40-'45, van Kesteren naar de Waaloever in de Willemspolder.

Onderweg werden ze stil bij het graf van Van Zanten, verbeeldden ze zich hoe de tocht in het donker op onverharde wegen moet zijn geweest, en vergaapten ze zich aan het materieel en de uniformen, om tenslotte te zien hoe de re-enacters de stroming van de Waal trotseerden met een roeiboot.

Voorzitter Gerard Nieuwenhuis van het comité 4/5 mei Neder-Betuwe was erg blij met de

deelname van de jongeren, die zo de herinnering nog lang levend kunnen houden.

Levenslessen

En dat geldt ook voor een familielid van Johannes van Zanten, die ons een bericht nastuurde: "Ik heb deze manifestatie beleefd als indrukwekkend, overweldigend en onvergetelijk. Ik hoop dat de kinderen die aan deze bijzondere herdenking hebben meegewerkt en natuurlijk ook de kinderen die als publiek de gebeurtenissen hebben gevolgd, deze lessen zullen meenemen voor de rest van hun leven."

We vinden het fijn dat wij een bijdrage konden leveren aan deze herdenking. «

Foto's:
Pontoongroep
'40 - '45

Schoon rijden en tanken in de regio: samen kan het al razendsnel

Bedrijfswagenparken met 0 uitstoot in Rivierenland, kan dat al? Samenwerkende ondernemers rond Tiel kunnen de komst van een waterstoftankstation vandaag nog in gang zetten.

De start van de Europese waterstof challenge waaraan Dekker in november meedeed. Team Dekker behaalde de tweede prijs.

Dat inzicht kregen zo'n honderd ondernemers tijdens de themamiddag duurzame mobiliteit 'Op weg naar 0'. Een middag vol kennis en inspiratie op initiatief van Dekker Groep, H. van Dijkhuizen Energy & Mobility en de Rabobank.

Waterstof tanken in Rivierenland

De komst van een eerste waterstoftankstation in de regio is namelijk al mogelijk zodra een paar organisaties met een of meer vrachtwagens op waterstof gaan rijden. En dat kan snel gaan.

Volop vrachtwagens voor Europa

In Zwitserland zijn inmiddels al 4,5 miljoen vrachtwagenkilometers gereden op waterstof. Organisaties gingen er massaal overstag nadat supermarktketens besloten dat emissieloze vrachtwagens voorrang krijgen bij het lossen, terwijl de overheid fiscaal regelde dat een

waterstofkilometer niet duurder is dan een dieselkilometer.

Mede door de aanvraag van 1600 vrachtwagens vanuit Zwitserland, komt de seriematige productie van vrachtwagens voor de Europese markt nu op gang. Dat geeft ook een momentum voor Nederlandse bedrijven. Het prijsverschil met diesel is in Nederland mogelijk ook over een jaar of vijf verdwenen.

Betontruckmixer op waterstof

Inmiddels heeft Dekker Groep zelf vijf personenauto's op waterstof. Die tanken nu nog buiten de regio. Dekker Groep wil het eigen zwaar transport, waaronder de betontruckmixers van de betoncentrales, ook emissie-vrij krijgen. Daarom is met zes andere bedrijven binnen de betonketen besloten om samen de eerste betontruckmixer op waterstof in Nederland te ontwikkelen. Wie weet hoever dit in 2023 is? «

Heeft u al eens lekker een etappe van het mooie Betuwepad gelopen? De nieuwste etappe van dit 146 kilometers lange streekpad volgt het Uchtapad.

Dit klompenpad is in september geopend en voert voor een flink deel door de uiterwaarden langs de Waal in de Gouverneurspolder.

Zowel het Betuwepad als het 13 kilometer lange Uchtapad zijn in september geopend. Al daags na de opening lieten diverse wandelaars hun mening achter op de website van het Uchtapad: "Heerlijke wandeling, vooral de stukken langs De Waalbandijk en Linge zijn prachtig." (...) "Dit pad is vooral voor liefhebbers van open landschap met vergezichten. Na het lopen van 132 Klompenpaden heb ik ook volop genoten van dit pad."

Het Uchtapad is mogelijk gemaakt door Stichting Landschapsbeheer Gelderland, vrijwilligers, diverse partners van het Betuwepad en grondeigenaren. «

Prettig in gesprek over beheer en pachtzaken met de pachterslunch

Dit jaar zijn we begonnen met een leuke en effectieve manier om samen met pachters en toezichthouders te bespreken hoe het gaat in een gebied: de pachterslunch.

Het blijkt een hele goede manier om pacht- en toezichtzaken van een gebied te bespreken en meteen acties te verdelen en op te pakken. Onze eerste pachterslunch, over de Gouverneurspolder, was in oktober met de betreffende pachters, het waterschap en de politie.

Knopen doorgehakt

Het komt niet vaak voor dat alle partijen aan één tafel zitten. Samen eten en van gedachten wisselen schept een band en zo werden er vlot knopen doorgehakt.

Over het repareren van een zwakke plek in de zomerkade in de Gouverneurspolder bijvoorbeeld: Dekker en het Waterschap zorgen voor de klei en de pachters en grondgebruikers zorgen voor het transport ervan.

Maar ook over de toegankelijkheid van de Gouverneurspolder, die duidelijker wordt geregeld,

met hekken en borden die aangeven wat er kan en mag en wat niet. Door het plaatsen daarvan kunnen politie en boa's ook beter handhaven in geval van overlast. Ook is er besloten tot een extra toegangshek bij de ingang van het klompenpad.

In november kwam de Willemspolder aan bod. Naast pachters namen ook andere grondeigenaren en grondgebruikers uit deze polder deel aan het gesprek. We bespraken zorgen die leven over de aanleg van een nieuwe zomerkade en het gebruik van de Waardweg. Ook kwam het recreatief gebruik in de polder aan de orde. Door korte lijnen te houden kunnen we elkaar vinden in de praktijk en snel ingrijpen om ongewenste situaties te voorkomen.

De nieuwe manier van pachtzaken bespreken bevalt zo goed dat we het jaarlijks willen organiseren. «

Met de route op pad?
Bekijk de folder

Scan de QR of klik hier

Heterenaren blij met Hetersche Waarden

Met een prachtig feest hebben zo'n 250 Heterenaren in oktober de opening van de uiterwaarden voor hun dorp gevierd. Met als grote verrassing: de Randwijkse Waarden zijn omgedoopt tot Hetersche waarden.

Met de nieuwe naam liet Dekker Groep nog een heel vurige laatste wens in vervulling gaan, alvorens de sleutel over te dragen aan Geldersch Landschap en Kasteelen en Stichting Voortuin van Heteren. We kijken terug op een enorme betrokkenheid vanuit de gemeenschap.

Positief over proces en resultaat

In juli 2022 gaven bewoners, klankbordgroepleden en andere betrokkenen hun mening over hoe we het hebben gedaan in Heteren. De meeste respondenten gaven terug dat we heldere afspraken maakten en die goed nakwamen. Dat we erg voor wensen open stonden en die zoveel mogelijk vervulden. Dat gaf een fijne samenwerking en een hoog vertrouwen, gaf men aan. De meerderheid is blij en tevreden met hoe het gebied geworden is. Dat blijkt ook uit het veelvuldig gebruik van het gebied. Er waren ook verbeterpunten: regelmatig blijven communiceren ook als er geen groot nieuws is, uitleggen waarom soms iets (nog) niet kan en omwonenden uit dorpen verderop meer betrekken en informeren.

'Nu de naam ook echt bij ons hoort, klopt het helemaal'

De onthulling van de nieuwe naam in de markante stalen vogelobservatiepost, bekroont een

prachtige gebiedsontwikkeling en samenwerking. Het werd dan ook ontvangen met applaus en blijdschap.

Bewoner Martin Knippers verwoordde de transformatie prachtig in de krant: "Vroeger gooide ik hier een surfplank over het prikkeldraad en banjerde ik door het hoge gras en de koeienpoep naar het water. Het gebied is in dat opzicht prachtig veranderd. Ik ga hier nu elke ochtend wandelen met mijn honden. Nu de naam ook echt bij ons hoort, klopt het helemaal."

Natuur en recreatie uit zandwinning

In de uiterwaarden zijn een strand, wandelpaden, een passantenhaven, natuureilanden, een ruiterspad, een vissteiger, de stalen vogelobservatiepost en picknickplaats aangelegd. Er volgen nu nog een extra dijkafrit voor minder validen, een poel voor amfibieën, een eilandje voor oeverwaluizen en een regelwerk dat het oostelijk deel drassig kan houden na hoogwater, voor meer biodiversiteit.

De uiterwaarden zijn ingericht met de opbrengsten van ruim 5 miljoen ton industriezand uit het gebied, goed voor de bouw van zo'n 150.000 woningen «

Eindelijk opvang dichtbij voor egel, kraai en cavia uit Rivierenland

Goed nieuws voor dieren in nood tussen Waal en Rijn van Dodewaard tot Gorinchem. Dierenhulp en Dierenambulance Tiel heeft met ingang van oktober 2022 een opvang voor kleine huisdieren en voor dieren uit de natuur met ongeveer 100 plekken, en niet meer alleen een opvang voor grote huisdieren zoals honden en katten.

Waarom maakt dat uit? “Voor kleine huisdieren zoals cavia’s, hamsters of konijnen was het altijd improviseren in de schuur, kantoor of bij medewerkers en vrijwilligers van de dierenopvang thuis”, vertelt oprichtster Marja van Gessel. “En voor dieren uit de natuur zoals een egeltje of een vogel, is een vergunning vereist die speciale eisen aan opvangruimten stelt. Die ruimte

had de dierenopvang voorheen niet, waardoor veel en soms ook ver met de kleine dieren en natuurdieren gesleept moest worden voor een geschikte opvang.”

Betonmortel

Met de 100 onderkomens zijn kleine huisdieren en dieren uit de natuur uit de gemeenten Tiel, Buren, Neder-Betuwe en West-Betuwe dus beter geholpen. Het onderkomen kwam onder leiding van het Tielse bouwbedrijf De Vree en Sliepen tot stand met hulp van vele bouwondernemingen, aannemers, toeleveranciers, installateurs, dienstverleners en andere sponsors. Dekker Groep sponsorde graag de betonmortel voor het gebouw. Burgemeester Hans Beenakker van Tiel opende de nieuwe verblijven op 28 oktober. «

Mooi jaar met gestage groei voor Betuwse shorttracker

Het Neder-Betuwse junior shorttracktalent Stan Rijkse uit IJzendoorn heeft zichzelf in 2022 op nationaal én Europees niveau behoorlijk in de kijker geschaatst.

Nationaal goud en zilver

In maart behaalde hij bij de Nederlands Kampioenschappen Shorttrack voor Junioren B in Leeuwarden goud op de 1.500 meter, zilver op de 500 meter én zilver in het algemeen klassement.

Internationaal zilver en brons

Maar ook internationaal behoort Stan inmiddels tot het sterkere deelnemersveld. Hij haalde als 1e jaars junior A brons in het algemeen klassement, en zilver op zowel de 500 meter als de 1000 meter, in Bormio in Italië in november. Een prestatie van formaat, want op de open 'Alta Valtellina Trophy' in de Italiaanse Alpen rijden de sterkste rijders, die daar goede tijden willen komen neerzetten op het snelle ijs op 1225 meter hoogte.

West Europese competitie

Ook bij de West-Europese competitie 'Junior Challenge' in Turijn was Stan vertegenwoordigd. Dat werd een les mentale weerbaarheid, toen een val tijdens zijn tweede race

hem uitschakelde. Mogelijk kan hij die schade herstellen in een tweede wedstrijdweekend in Leeuwarden en alsnog naar de finales in Heerenveen in maart 2023.

Als hij de val goed te boven komt, wachten hem nog een drietal KNSB-cup wedstrijden. Deelname aan deze wedstrijden is

een voorwaarde om deel te mogen nemen aan de NK junioren in maart.

Olympisch vuur?

Stan zit in het KNSB Talent Team Midden-Oost en is het grootste deel van de tijd op de ijsbaan te vinden, zeker 6 uur per dag. Wat ligt er voor hem in het verschiet? Het nationale team? Of zelfs ooit de Spelen? Tijdens de Olympische Spelen in februari vroegen we hem naar zijn Olympische ambities. In 2026 bij de volgende Olympische Spelen, is hij 21 jaar. Kwalificeren zou, in elk geval voor 2030, mogelijk moeten kunnen zijn. "Op die leeftijd is

het mannenlichaam klaar met groeien en kan het pieken. Het zou me mooi lijken op zo'n mooi evenement te vechten om een medaille, en daar winnen is natuurlijk helemaal de droom van elke atleet."

Wij sponsoren Stan van harte, want we investeren graag in de generaties na ons: in leefomgeving, talent en ontwikkeling. «

Foto: Neeke Smit

Certificaat van erkenning voor duurzame ontwikkeling Bomhofsplas Zwolle

Onze zandwinning in Zwolle is niet alleen een bron van zand voor woningen, maar ook een bron van schone zonne-energie, een bron van inkomsten voor Zwolse deelnemers in het zonnepark, en een bron van nieuwe kennis over duurzame innovatie op zandwinplassen met oog voor natuur.

Dat is 30 november met een certificaat van erkenning bekroond bij de UEPG Sustainable Development Awards in Brussel. Partijen uit 15 landen stuurden 67 inzendingen in, voor 9 verschillende categorieën. Prachtig om te zien hoe in de hele keten aan verduurzaming wordt gewerkt. Ook wij gaan daar fanatiek mee door. Onze inzending betrof de categorie 'environmental best practice'.

Bron van bouwgrondstof

Uit de Bomhofsplas bij Zwolle winnen we zand als bouwgrondstof geheel op groene stroom.

Bron van groene stroom

Op de zandwinplas ligt het Zonnepark Bomhofsplas van 18 hectare (ruim 26

voetbalvelden), dat Groenleven met ons op onze plas ontwikkelde. Tijdens de aanleg was het het grootste van Europa en het biedt stroom voor 7000 huishoudens.

Het zonnepark is ontwikkeld met oog voor natuur. Er kunnen licht en lucht onder komen en bio-hutten met substraat langs de randen bieden een voedselrijke veilige schuilplaats voor jonge visjes.

Bron van inkomsten voor lokale particuliere investeerders

Het park werd met investeringshulp van het Energiefonds Overijssel aangekocht door de Zwolse energiecoöperatie Blauwvinger Energie, een coöperatie met Zwollenaren als deelnemers.

Zo blijft de energievoorziening in lokale handen, en blijven de opbrengsten ervan ook in de lokale economie. De provincie en de gemeente verwelkomden het initiatief.

Bomhofsplas, maar wel veel bruikbare kennis over randvoorwaarden voor aquathermie. Ook leerden we veel over de mogelijkheid en onmogelijkheid van zandwinnen op

Bron van kennis en innovatie

In de plas gebeurt veel onderzoek naar natuur rondom drijvende zonneparken. Ook deden we onderzoek naar het benutten van koude en warmte uit de plas in de omgeving (aquathermie). Dat leverde geen haalbare casus op voor de

stroom die direct van een drijvend zonnepark komt, zonder belasting van het drukbezette stroomnet. Urgenda en andere spelers in de energietransitie-opgave hebben de Bomhofsplas als voorbeeldproject vermeld. «

Onze inzending voor
de UEPG Awards

Scan de QR of klik hier

De meerwaarde komt van onze mensen

In dit jaarboek hebben we veel aandacht besteed aan hoe we onze gebieden graag achterlaten voor de toekomst, met meer recreatieve waarde voor omwonenden, meer ruimte voor de natuur, meer hoogwaterveiligheid, meer zonne-energie en meer windenergie. Maar wie zorgt er eigenlijk voor dat we dat allemaal kunnen doen?

Steeds als opbrengst uit zandwinning de meerwaarde in onze zandwingebieden mogelijk maakt, is het ons personeel dat de zandwinning zélf mogelijk maakt. Op kantoor van administratie tot en met verkoop. En in de zandproductie van de operators en logistieke specialisten tot de technische dienst.

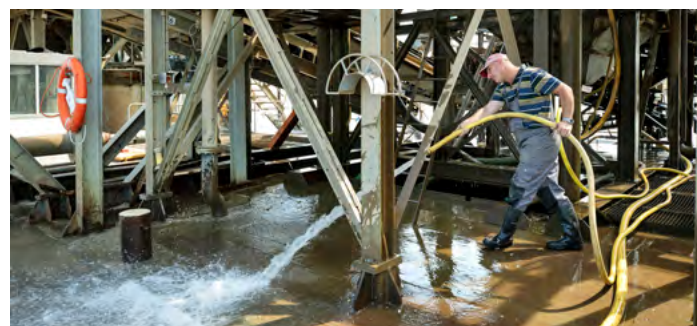
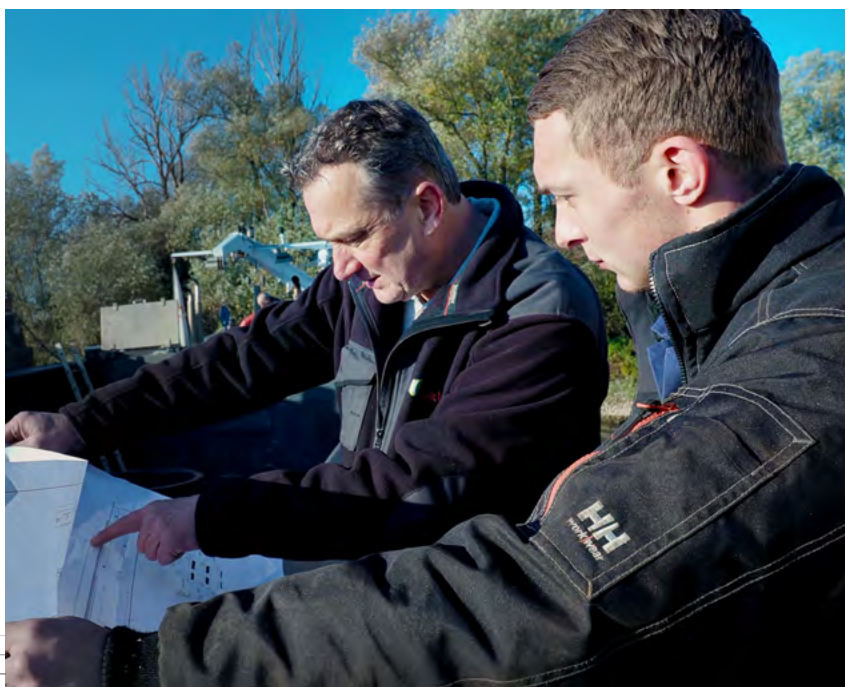
Met hen is ons familiebedrijf inmiddels al 104 jaar oud geworden. En we willen natuurlijk nog jaren verder. Gelukkig hebben we uitvinders die zandfabrieken klaarmaken voor de emissieloze toekomst. En jonge mensen die ons komen versterken, zoals Joey, die in ons nieuwste filmpje vertelt over zijn afwisselende werk bij onze technische dienst.

Joey en zijn collega's zijn het goud in onze handen. Want van grote drijvende zandfabrieken tot transportinstallaties: bij Dekker Groep maken, moderniseren, verduurzamen en onderhouden we bijna al onze installaties zelf. Ook naar het einde van dit mooie jaar toe, zodat de winwerktuigen het nieuwe jaar weer in topconditie kunnen starten. Dat dat van onschatbare waarde is, wilden we in dit boekje niet onvermeld laten.

Zo ziet Joey zijn werkdag er uit

Scan de QR of klik hier

Dekker Groep is een familiebedrijf, ruim 100 jaar geleden opgericht. Het bedrijf levert grondstoffen voor de bouw van huizen, wegen en dijken en heeft een eigen binnenvaartvloot. Dekker is met ruim 200 medewerkers actief in Nederland, België, Duitsland en Frankrijk. Het hoofdkantoor staat in IJzendoorn, in de uiterwaarden van de Waal. De corebusiness is natuur-inclusieve en duurzame zand- en grindwinning langs de rivieren. Dekker transformeert hierbij agrarische uiterwaarden in waterrijke natuur, met kansen voor biodiversiteit, hoogwaterveiligheid, energietransitie en recreatie. Zo werken wij aan de toekomst van Nederland.

Dekker

GRONDSTOF VOOR ONTWIKKELING

Dekker. De nieuwe generatie grondstofwinners.